

Inledning

Retfaerd börjar det nya året 2006 med en ny flott layout. Ändå betyder det inte, att redaktionen skulle ändra sin linje. På redaktionsmötet som ordnades i Randsvangen, Norge, i mitten av november 2005, var alla nordiska redaktionsmedlemmar anmärkningsvärt ense om Retfaerds nuvarande linje. Vi vill samarbeta för en tidskrift som väcker både intresse och eftertanke hos läsarna. Meningen med den förnyade pärmen är att locka nya läsare att bekanta sig med Retfaerd. Eftersom det blir en ny konstnär för varje nummer, finns det ökade möjligheter att skarpt reagera på den samhällseliga diskussionen. Ole Hammarslev ger en mera detaljerad belysning av den nya layouten i sin uppsats. (s. 65-66). Alla redaktionsmedlemmar vill tacka Ole och de personer som har bidragit till i denna förändring.

Den första pärmbilden 'Poppy Power (Afghanistan)' av Maria Finn ingår i hennes serie »Vita teckningar«. Bilden återger omgivningarna exakt men visar modellen enbart med en kontur. Med teckningarna vill hon ta bort något och samtidigt peka på hur mycket omgivningarna präglar oss. (Läs mer om Maria Finns konstnärskap på s. 67). Konstnären vill undersöka det sociala och politiska spel som omger oss. På samma sätt undersöker detta nummers författare den etiska och sociala verksamhetsmiljö där rätten och rättsvetenskapen »regerar«. De gemensamma nyckelorden

för detta nummers artiklar är 'etik' och 'dekonstruktion'.

Den första artikeln diskuterar den rättshistoriska forskningens etik. Enligt författaren, Toomas Kotkas, har man beaktat alltför mycket de praktiska syftena på bekostnad av den rättshistoriska forskningens etiska dimension. Kotkas analyserar rättshistoria som »samhällsvetenskap« och som »rättsdogmatik« och drar slutsatsen, att de båda manifesterar den västerländska filosofiska tradition som Jacques Derrida har benämnt logocentrism. Kotkas föreslår ett alternativt sätt att undersöka rättshistoria som en etisk garanti för rättshistorieämnets öppenhet i framtiden.

Också den andra artikeln av Atle Tobiassen Armstrong utmanar självfallenheter. Hans utgångspunkt är begreppet »frihet«. Tobiassen Armstrong påstår, att »friheten« konstrueras i det rättsliga och politiska sammanhang som god, fast själva begreppet är tomt. Därför vill författaren dekonstruera begreppet, speciellt på straffrättens område, och kritiskt söka efter andra tolkningar.

Den tredje artikeln handlar om översättningsproblem mellan olika rättskulturer. Benny Solheim tar ILO-konventionen nr. 169 som exempel. Han analyserar dess svaga punkter när det gäller den samiska minoritetskultur som i hög grad är muntlig och består av praktisk orienterade seder och vanor. Solheims analys är mycket aktuell

från rättspolitisk synvinkel, inte enbart i Norge, utan också i Finland och i Sverige.

Den fjärde artikeln återkommer till etiska frågor, nämligen en granskning av påståenden om oetisk medicinsk forskning på människor. Aslak Syse tar upp en rapport om temat som publicerades i Norge i 2003 (NOU 2003:33). Rapporten fokuserade på tre olika grupper av forskningsprojekt. Enligt Syses mening finns det »ingen rök utan eld«. Men samtidigt litar han på den kritiska förmågan hos Retfaerds läsare: dagspressen och kritiska forskare behandlar inte alltid sina fynd på ett neutralt sätt.

Den nordiska diskussionen om makt och demokrati fortsätter i Kaarlo Tuoris recension om Henrik Palmer Olsens avhandling. Teman har varit mycket aktuellt i alla nordiska länderna under de senaste åren. Finland är det sista nordiska landet där ~~någon omfattande maktundersökning inte~~ ännu har genomförts. Finlands Akademi har nu startat forskningsprogrammet Makten i Finland som utförs under åren 2007-2010. Förhoppningsvis får man läsa finska forskningsresultat inom ett par år i Retfaerd.

Detta nummer har sammanställts av den finska redaktionen.